

ויקנאו בו אחיו

וישב לו, יא.

"קנאת סופרים תרבה חכמה"

מסופר בפרשת השבוע ויקנאו בו אחיו: לכאורה אינו מובן: הרי מדובר אודות בניו של יעקב – "ויהיו בני יעקב שנים עשר, ללמדנו בא שכולן שוין וכולן צדיקים", "מטתו שלמה", ואם כן כיצד יתכן אצלם ענין של קנאה?!

...והביאור בזה: מצינו אצל רחל אמנו ש"ותקנא רחל באחותה", וגם כאן נשאלת אותה שאלה: מכיון שגדלה ביותר מעלתן של האמהות, עד ש"נביאות היו" – כיצד יתכן ענין של קנאה אצל אחת האמהות?!

ומפרש רש"י: "קנאה במעשיה הטובים, אמרה, אילולי שצדקה ממני לא זכתה לבנים", וכפי שמבאר אדמו"ר ה"צמח-צדק" באור התורה שקנאה זו ענינה – "קנאת סופרים תרבה חכמה".

ועל דרך זה יש לומר בנוגע לאחי יוסף – "מעשה אבות סימן לבנים":
כאשר אחי יוסף ראו שאביהם – יעקב אבינו, "האבות הן הן המרכבה" – נותן ליוסף "כתונת פסים" (כמבואר בגמרא מעלתה של כתונת זו – "משקל שני סלעים כו"), בידעו את הוראת התורה "אל ישנה אדם פנו בין הבנים" – הבינו, שכוונתו בזה לעורר אצלם את הענין ד"קנאת סופרים תרבה חכמה", היינו, שלא יסתפקו במצבם ההוא, אלא יוסיפו עוד יותר בכל עניני קדושה, על ידי זה שילמדו ממעשיו והנהגתו של יוסף כו', שבגלל זה זכה לקירוב מיוחד – "כתונת פסים" (על דרך "קנאה במעשיה הטובים").

ויש להוסיף, שענין הנזכר לעיל – "ויקנאו בו אחיו" – שייך במיוחד ל"ט כסלו: י"ט כסלו הוא גם יום ההילולא של המגיד – רבו של אדמו"ר הזקן. וכפי שמדגיש אדמו"ר הזקן באגרת הקודש שלו – שגאולתו היתה ב"יום הילולא רבא פטירת רבינו הקדוש ז"ל".

והנה, ידוע סיפור החסידים אודות היחס והקירוב המיוחד שהראה המגיד לרבינו הזקן, עד כדי כך, שהיה זה באופן ד"ויקנאו בו אחיו", עד לסיום הכתוב – "ואביו שמר את הדבר", כפי שנתגלה הדבר בגאולתו של רבינו הזקן בי"ט כסלו, יום ההילולא של המגיד, כידוע הסיפור שהמגיד אחז את ידו של רבינו הזקן ואמר לו: "י"ט כסלו איז אונגער הילולא". [היא ההילולא שלנו]

ומובן, שקנאה זו היתה באופן ד"קנאת סופרים תרבה חכמה", מתוך אחדות ושלוש – כמודגש גם באגרת הקודש הנזכרת לעיל הענין ד"יום שלישי שהוכפל בו כי טוב", שבזה מרומז ענין השלוש – "טוב לשמים וטוב לבריות", וכן מוסיף ומדגיש (באגרת הקודש הנזכרת לעיל) את הענין ד"פדה בשלוש", היינו, שכל ענינים אלו, כולל הענין ד"ויקנאו בו אחיו", הם באופן של שלום.

קטע משיחת י"ט כסלו, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ה ח"ב ע' 870 .

[1] בראשית, לז, יא.

[2] פרש"י בראשית לה, כב.

[3] ויק"ר לו, ה.

[4] בראשית ל, א.

[5] פרש"י שם כט, לד.

[6] עה"פ – ריח, ב ואילך.

[7] ב"ר פמ"ז, ו.

[8] שבת י, ב.

[9] שבת שם.

[10] ראה קיצורים והערות לתניא ע' קב.

[11] לקו"ד חי"א קא, רע"א.

[12] ראה לקו"ש ח"כ ע' 181, וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה

